

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۰۱

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۰۱، «خلط» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «خلط» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «خلط» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۵۰۱	شماره
خلط	ریشه
۶	تعداد تکرار
۵	تعداد مشتقات
۸۹	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱. اِخْتَلَطَ (۱) ۲. اِخْلَاطًا (۱) ۳. تَخْلُطُوهُمْ (۱) ۴. خَلَطُوا (۱) ۵. فَاخْتَلَطَ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۱)	۱۹. بغی (۲)	۳۸. ركع (۱)	۵۶. عزز (۱)	۷۴. كلل (۲)
۲. اخذ (۱)	۲۰. بقر (۱)	۳۹. روح (۱)	۵۷. عسى (۱)	۷۵. كون (۱)
۳. اخر (۳)	۲۱. توب (۱)	۴۰. زخرف (۱)	۵۸. عظم (۱)	۷۶. ليل (۱)
۴. اخو (۱)	۲۲. جزى (۱)	۴۱. زين (۱)	۵۹. علم (۱)	۷۷. مثل (۲)
۵. ارض (۳)	۲۳. جعل (۱)	۴۲. سمو (۲)	۶۰. عمل (۲)	۷۸. موه (۲)
۶. اكل (۱)	۲۴. حتى (۱)	۴۳. سوء (۱)	۶۱. عنت (۱)	۷۹. نبت (۲)
۷. الله (۶)	۲۵. حرم (۲)	۴۴. سئل (۲)	۶۲. غفر (۲)	۸۰. نزل (۲)
۸. اله (۶)	۲۶. حصد (۱)	۴۵. شحم (۱)	۶۳. غنم (۱)	۸۱. نعيج (۲)
۹. امر (۱)	۲۷. حكم (۱)	۴۶. شيء (۲)	۶۴. غنى (۱)	۸۲. نعم (۱)
۱۰. امس (۱)	۲۸. حمل (۱)	۴۷. صبح (۱)	۶۵. فتن (۱)	۸۳. نهر (۱)
۱۱. امن (۱)	۲۹. حوى (۱)	۴۸. صدق (۱)	۶۶. فسد (۱)	۸۴. نوب (۱)
۱۲. انس (۱)	۳۰. حيي (۲)	۴۹. صلح (۴)	۶۷. فصل (۱)	۸۵. هشم (۱)
۱۳. انن (۶)	۳۱. خرر (۱)	۵۰. ضرب (۱)	۶۸. فكر (۱)	۸۶. هود (۱)
۱۴. اهل (۱)	۳۲. خير (۱)	۵۱. ظفر (۱)	۶۹. قدر (۲)	۸۷. وذر (۱)
۱۵. اوى (۱)	۳۳. داود (۱)	۵۲. ظلم (۱)	۷۰. قلل (۱)	۸۸. وله (۶)
۱۶. ائى (۱)	۳۴. دنو (۳)	۵۳. ظنن (۲)	۷۱. قول (۲)	۸۹. يتم (۱)
۱۷. ابي (۱)	۳۵. ذنب (۱)	۵۴. ظهر (۱)	۷۲. قوم (۱)	
۱۸. بعض (۲)	۳۶. ريب (۱)	۵۵. عرف (۱)	۷۳. كثر (۱)	
	۳۷. رحم (۱)			

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۶۰} في الدنيا والآخرة ويسألونك عن اليتامى قل إصلاح لهم خير وإن **تخالطوهم** فإخوانكم والله يعلم المفسد من المصلح ولو شاء الله لأعنتكم إن الله عزيز حكيم
۲. {الأنعام - ۱۴} وعلى الذين هادوا حرمنا كل ذي ظفر ومن البقر والعنم حرمنا عليهم شحومهما إلا ما حملت ظهورهما أو الحوايا أو ما **اختلط** يعظم ذلك جزئناهم يبغيهم وإننا لصادقون
۳. {التوبة - ۱۰} وآخرون اعترفوا بذنوبهم **خالطوا** عملاً صالحاً وآخر سيئاً عسى الله أن يتوب عليهم إن الله غفور رحيم
۴. {يونس - ۲۴} إنما مثل الحياة الدنيا كماء أنزلناه من السماء **فاختلط** به نبات الأرض مما يأكل الناس والأنعام حتى إذا أخذت الأرض زخرفها وازينت وظن أهلها أنهم قادرون عليها أتاها أمرنا ليلاً أو نهاراً فجعلناها حصيداً كأن لم تغن بالأمس كذلك نفصل الآيات ليقوم يتفكرون
۵. {الكهف - ۴۵} واضرب لهم مثل الحياة الدنيا كماء أنزلناه من السماء **فاختلط** به نبات الأرض فأصبح هشيماً تذروه الرياح وكان الله على كل شئ **مفتديراً**
۶. {ص - ۲۴} قال لقد ظلمك بسؤال نعجتك إلى نعاجه وإن كثيراً من **الخطاء** ليعني بعضهم على بعض إلا الذين آمنوا وعملوا الصالحات وقليل ما هم وظن داود أنما فتناه فاستغفر ربه وخر راكعاً وأتاب